

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Skal vi tro paa Gud eller paa Athene? eller om Tro og Fornuft

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 16. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1814_235-txt-shoot-idm354/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

turofilosophiens Udfangelse og grufulge Vægt, som forklarer den Forkatters Ord vi her have at betragte. Før at indsee disse Ting klarere, og tilige bane os Veien til Christendommens Betragtning, vilde vi kaste et Blik paa Aabenbaring og Kraft fra det Uhyrlige, saaledes som de kan anammes af Mennesket.

Jndbildningskraften, der oprindelig er en Iuhuomelse af vort Lid i Gud, er Betingelse for al Forestilling, og ret aabenbar, for al Forestilling om noget Aandeligt og Uhyrligt, og naar vi leve i Jndbildningen, naar vi med Kierlighed stadfaes i dem, da have vi Aabenbarelser fra det Uhyrlige, da ere vi begejstrede, og vare vi usaldne, da saae vi i Aanden Guds klare Billede og hørde Hans Røst, men nu er det ikke saa, nu er Hjertet aldrig aldeles reent, Ejerne da ei heller aldeles klare og ublandede, og jo mere Hjertet elsker sondige Forestillinger, des lognaagt, end vorde Ejerne, de blibe Djævelens Aabenbarelser. Paa denne Maade avledes det meste Uhynderie i de gamle Dage, da Jndbildningskraften var stærkere, da den var Udeleghedsbortgjennem Mennesket stulde modtage Guds Aabenbarelser, og den barnlige Fornuft altsaa vilfigere til at tro Jndbildningens Ejerne, og al Religion udsprang derfor giennem sande og falske Propheter.

Naar Hjertet føler sin Vanmagt og har en levende Forestilling om en uhyrlig Magt da høier Mennesket sig for den, da anster og beder han, og er det ret alvorligt, da føler han sig ogsaa styrket, men paa hans Sindelag kommer det an hvor af

Troer han paa Samvittighedens Røst, og daaender sig over sin Ufmagt til at elske og følge den, da anammer han Guds Kraft, og saaledes aabenbarer Gud sig for Hjertet, og lærer Mennesket at forstaa Sandheden af de levende Forestillinger, som bevægede Hjertet til Van. Forfager Mennesket derimod over sin Ufmagt til at døbe Samvittighedens Røst, og tilfredsstille sine onde Lyster, da føler han ogsaa under den heftige Begjæring til en Tid en Storfelse, men det er Djævelens Størke som forfører ham til at trobse de sande og tro de falske Forestillinger. Uagtet det nu saaledes ogsaa fra dette Stæde er klart, at Gud aldrig haver ladet sig selv uden Vidnesbyrd, saa er det dog vist, at en tydeligere Aabenbaring baade var onsteligere og blev nødvendiggere, altsom Jndbildningskraften blev svagere og alt som Fornuften uvikledes, men og først da blev den mulig. Uden nu her at opholde os ved en vidtløftigere Betragtning af Guds underfulde Huusholdning, og den skriftlige Aabenbaring, som gaves Jøderne i Haand og Giemme, vil vi haste til Tidens Fylde, da Gud efter at have talt mange Gange og paa mange Maader til Fædrene ved Propheterne, talde til os alle formedelt Sennen. Jesus kom, bandrede og lærde, døde og opstod, udsendte sine Disciple og var med dem, og i alle Maader kan Man med Rette sige, at Gud i Jesus aabenbarede sig for Fornuften. Han gjorde det, thi ved Mirakler og især ved Opstandelsen fra de Døde bevisdes Jesus klarlig at være Guds Søn, at være Den Han udgav sig for, da Fornuften maatte tilstaae, at Saadant

vidt overgik menneskelig Kraft, og altsaa maatte være fæet ved det Ulynlige Kraft, og da nu de Undergertninger stædte til Vidnesbyrd om en Lærdoms Sandhed som bekræftede Synden, ikke, som Phariserne sagde, ved Djævelens, men ved Guds Hjælp, og Gud kan ei give Lognen Vidnesbyrd. Deruden er Opvækkelse og Opstandelse fra de Døde netop den Sierning, som ei kan udrettes uden af Gud, som ene er Livets og Dødens Herre. Fremdeles aabenbarede Gud Sig i Jesus for Kornusten ved at opfyldte Jesu Tilsagn, at Enhver som troede paa ham, skulde have Magt til at være et Guds Barn, og at hans Apostle skulde annamme Sandheds kraftige Mand til at tale Sandhed med Frimodighed, og udrette underlige Sierninger. Disse Vidnesbyrd vare ikke alene for de Samtidiges Kornust, men ogsaa for vores, da Historien stadfæster og bevarer dem. Endnu er der et tredie Vidnesbyrd for Kornusten, som bliver klarere, jo mere den udvikles, det nemlig, at en saa fuldkommen dydig Mand som Jesus var, ei kunde ville bedrage, og kunde ei feile saalænge Han ei falsk. Det er jo vidst, at naar Mennesket var uskyldig da stod Sandheden klar for hans Øie og Kornusten dømde ret under Troens Lydighed; var altsaa Jesus skyldfri, da var hans Kornust ogsaa reet, han kunde ikke lære feil, thi var noget ham uvist, da kunde han ei udse det for Sandhed, og høest syndig Menneskes Kornust maa boie sig for den rene Kornust i Jesus og tro Hans Ord. Endelig er der vel endnu et Vidnesbyrd for Kornusten om Jesu Sandhed, det nemlig, at jo mere Kor-

nusten udvikles til Sandheds Erkiendelse, desmere begriber den af Jesu Lærdom, men herved ere de Ting aabenbare, først, at dette Vidnesbyrd først bliver fuldkomment naar Lærdomne fuldkommes og det Stykkevisse afkastes, dernæst, at denne stykkevisse Erkiendelse seld kun er mulig, naar Kornusten staaer under Troens Lydighed, thi naar Christendommen er Sandhed, da er det Sandheden Kornusten lyder, naar den lyder christen Tro, og Lognen den lyder, naar den vægrer Troen Lydighed, og at Kornusten af Lognen skulde ledes til Sandhed, er en Modsigelse. Det er ogsaa vist, at Mennesket maa elske hvad han skal erkiende, men Sandheden kan han ikke elske, for han troer den. Det er da aabenbar at Kornusten her staaer under den sande, den christne Tro's Lydighed, og at den, langt fra derved at hindres i sin Udvikling, meget mere kun derved rettelig udvikles, det er aabenbart, at Kornusten har have den Tillid til Jesus, at han sagde Sandhed, altsaa grunde sin Tro paa Hans Ord og lade denne Tro beherske sig ganske og aldeles. Nu er Spørgsmaalet, om den menneskelige Kornust er tilbøielig hertil, og naar Talen er om det dygne Menneske da svarer hele Kirkens Historie, vore Dages Betragtning og vor egen indvortes Erfaring det bestemteste: Nei. Jo mere den udvikles, jo mere Færdighed i at adskille og sammenbinde og erkiende den arber og erholder, desmere ubillig er den til at lyde Troen, des spidsfindigere søger den enten ganske at afkaste det lette og gavnlige Aag, eller saa at sige at underkaste den ene Skulder, den forkaster Troen eller for-

